

Kupujte
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
Oglaš v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
Best Advertising
Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII. CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), JANUARY 15, 1945 STEVILKA (NUMBER) 12

Anglija je menda proti temu, da bi se Hitlerja posadilo na zatožno klop

Britski državniiki se baje boje mučnega položaja, ki bi nastal zanje, ako bi se jih spomnilo na stare izjave, v katerih so hvalili nacizem in fašizem

LONDON, 13. jan. — Časopis "Sunday Express" je danes objavil poročilo, da je britsko vnanje ministrstvo osupnilo komitijo Združenih narodov za vojne zločine, ko je zavrnilo načrt za posaditev Adolfa Hitlerja in drugih nacističnih in fašističnih voditeljev na zatožno klop pred medzavezniško sodnijo, ki se ima organizirati v Londonu.

Omenjeni list pravi, da je britska vlada proti temu, da bi bil Hitler, Mussolini in njihovi pomočniki obtoženi kot zločinci, pač pa da je za to, da se proti njim nastopi s političnimi sredstvi, kakor se je storilo z Napoleonom, ki ni bil nikdar sojen, temveč je bil samo poslan v izgnanstvo.

List pravi, da je bilo stališče britske vlade sporočeno v pismu, katerega je vnanji minister Eden poslal sir Cecilu Hurstu, ki je bil do nedavne britski načelnik komisije.

Poročilo dostavlja, da so drugi člani komisije, med katerimi je tudi ameriški zastopnik Herbert Clairborne, odobrili načrt, da se Hitlerja, Mussolinija in druge posadi na zatožno klop kot zločince.

Neki predstavnik britskega

Senator, priča v korupcijski preiskavi, najden ustrelen

LANSING, Mich. — Michiganski državni senator Warren G. Hooper, star 40 let, ki je bil glavna priča v preiskavi korupcije v državnih zakonodajci, je bil najden ustrelen nedaleč od Springporta, Mich. Truplo je bilo najdeno v njegovem avtomobilu, ki je bil v plamenih. Državna policija preiskuje možnost, da je Hooper žrtev kakršne tujca, katerega je vzel v svoj avto.

Hooper je bil trikrat zadet v glavo, spodnji del njegovega trupla pa je bil sežgan.

50 odličnih oseb zapletenih v korupcijo

Velika porota, ki je pričela z delom v avgustu 1943, je poročila senzacijo v michiganskim političnim krogih. Obtoženi je bilo nad 50 oseb, med katerimi je bilo mnogo državnih poslancev in senatorjev ter volilnih politikov in sportnikov.

Vajset je bilo spoznanjih krivim, 16 se jih nahaja na križnem pod prizivom, štirje pa so bili poslani v zapor. Mnogo slušajev še čaka obravnave.

Hooper, ki je sam priznal krivdo, je bil deležen imunitete, ker je nastal kot priča za preiskavo, ki je prinesla na dan, da bili zakonodajci na plačilni listi sportnikov, ki so bili zainteresirani v zakonsko predlogo, se je tikala stav na konjske teke.

Žrtev svojih sovražnikov?

Capt. William Hansen, poletnik državne policije v Jacksonu, ki preiskuje umor zakonodajca, je danes izjavil, da je Hooper brez dvoma postal žrtev sovražnikov, katere si je našel radi pričanja pred veliko poroto.

Kakor se poroča, se je pojavila neka priča, ki pravi, da je dela nekega moškega stali ob avtomobilu, kjer je sedel Hooper s povešeno glavo, nedaleč od njega pa je stal neki drug avto.

Premirje med grškimi levničarji in Angleži

ATENE, 13. januarja. — Med grškimi levničarji in Angleži je bilo podpisano premirje, ki ima napraviti konec bojem, ki so trajali okoli 40 dni in zahtevali velike žrtve na obeh straneh. Sovražnosti se imajo končati 15. januarja ob 1. uri zjutraj, oziroma 14. januarja ob 7. zvečer po evropskem času.

Angleži, ki so rabili proti dobro oboroženim ELAS četnikom tanke in letala, so pred nekaj dnevi vrgli levničarske sile iz Ater, ampak slednje so nadaljevale z boji na hribovitih obronkih grške prestolice.

Kakor se poroča, pogoji premirja določajo, da se izmenjajo ujetniki, toda ELAS četniki niso hoteli pristati na zahtevo za izročitev talcev.

Kontrolerza glede talcev

Nadškof Damaskinos, ki je bil pred nekaj dnevi imenovan regentom Grčije, je bil silno ogorčen, ko je čul, da levničarji ne bodo izročili talcev. Vladni organi trdijo, da število civilnih talcev, med katerimi so tudi ženske in otroci, znaša 30.000.

Voditelji levničarjev so že od začetka trdili, da so začeli je-mati talce v silobranu, potem ko je grška vladna policija začela izvajati masne aretacije med simpatičarji levničarjev.

Zahtevajo pojasnilo od premirja Churchilla

LONDON. — Izvršni odbor britske delavske stranke je pozval premirja Churchilla, da sprejme delegacijo, ki želi govoriti z njim glede grške situacije. Delegacijo bo vodil Arthur Greenwood, vodja opozicije v poslanski zbornici, ter Harold Laski, James Griffiths in Aneurin Bevan.

V levničarskem listu "Tribuna" je bila objavljena senzacij-ska brzojavka iz Aten, ki poda-ja vsebino telegrama, o katerem se trdi, da ga je grški kralj Jurij, ki se nahaja v Angliji, poslal monarhistom v Atenah.

Anglija zagotovi kralja, da obdrži prestol?

Omenjeno poročilo trdi, da je kralj svojim pristavcem sporočil, da je dobil zagotovilo od strani Anglije, da bo regentstvo le začasno, da bo regent delal le po njegovih naročilih, in da ne bo dolgo, ko se bo vrnil na prestol.

V poročilu je dalje rečeno, da zastopniki Grške osvobodilne fronte (ELAS četniki) ne bodo dobili zastopstva v novi vladi, in da bodo Angleži gledali, da bodo člani ELAS-a širom Grčije odstranjeni z vseh odgovornih mest.

Tragična ljubezen

Zadušena s plinom sta bila najdena včeraj v sobi na 15409 Euclid Ave. v East Clevelandu Mrs. Martha Di Fregiesco, stara 30 let, katere mož se nahaja v armadni bolnišnici neke v Franciji, in Frank J. Yuhas, 27 let star samec, stanujoč na 11705 Oakview Ave., ki je bil glavni nadzornik v tovarni Thompson Aircraft Products Co., kjer je bila zaposlena tudi mlada ženska. Ko je bilo vdrt v sobo, kjer je stanovala Mrs. Di Fregiesco, je v plinski peti gorel velik ogenj, na mizi pa je bila odprta steklenica žganja.

IZLETNIŠKI VLAKI IN RAZSVETLJENI OGLASI BODO IZGINILI

WASHINGTON, D. C. — Vlada je prepovedala železnicam vse posebne izletniške vlake za zabavišča in počitniške resorte. Obenem je bil izdan ukaz, da se s 1. marcem ukine vse potniške vlake, ki niso bili tekom minulega novembra vsaj 35-odstotno zasedeni.

Te odredbe so bile izdane z namenom, da se hrani kurivo. Iz istega razloga je direktor vojne mobilizacije James Byrnes izdal odredbo, da se ukine vse električne oglase in oglaševalne luči, razen onih, ki so za protekcijo, varnost in zdravje splošne javnosti.

Podrobnosti za drastično omejitev električne razsvetljave še niso izdelane, ampak kot se razume, bodo vključevale tudi izločena okna v trgovinah, in pa izredno močno razsvetljenje ulice, ali "white ways," v kolikor bo dopuščala varnost.

Kralj Peter je osamljen v boju za svoj prestol

LONDON, 13. januarja. — Enoindvajsetletni jugoslovanski kralj Peter, odločen in izživljen, stoji popolnoma sam v boju, da obdrži svoj prestol. V londonskih diplomatskih krogih obstoji vtis, da ako se ne najde hitre rešitve za vprašanje jugoslovanskega regentstva, utegne Petrov lastni premijer, dr. Ivan Šubašić položiti resignacijo, nakar bo maršal Tito Narodni osvobodilni odbor proglasil za provizorično vlado Jugoslavije.

Kralj se je po nenadnem nazonalju v četrtek zvečer, da ne sprejme predloga za regentstvo, katerega sta mu predložila Tito in Šubašić, umaknil v svojo rezidenco neke na deželi, in kakor izgleda, sedaj čaka, kakšno reakcijo bo vzbudil njegov korak pri Titu in med člani njegove lastne vlade.

Kralj, ki je običajno spravljal narave, je s svojim nastopom jako presenetil one, ki so mu stali ob strani tekom prejšnjih kriz, kajti to pot je ignoriral nasvete britskih vladnih krogov, kakor tudi svojih lastnih ustavnih svetovalecev.

Toda ne glede, kaj se bo sedaj zgodilo, je jasno, da sedaj nima za seboj drugega kot člane svojega lastnega dvora.

Kratke vesti

IGRALKA PAULETTE GODDARD V BOLNIŠNICI

HOLLYWOOD, Cal. — Z veliko naglico je bila pripeljana v bolnišnico filmska igralka Paulette Goddard, žena stotnika Burgess Meredith, ki se je morala takoj podvreči operaciji radi zanositve v trebušni votlini. Pozneje se je moralo izvršiti več krvnih transfuzij. Miss Goddard je pričakovala poroda otroka enkrat pomladi.

PRVA AMERIKIŠKA LETALCEV JE UJETNIK

CRANSTON, R. I. — Stotnik John T. Godfrey, star 22 let, prvak ameriških letalcev v evropskem vojnem gledališču, ki je uničil 37 sovražnih letal, se nahaja na varnem v nekem ujetniškem taboru v Nemčiji. Tako poroča njegova mati, ki je prejela od njega prvo pismo, ki je datirano 14. septembra.

Nemci doživljajo poraze na zapadni in vzhodni fronti

Lausche imenoval ravnatelja držav. žganjske trgovine

V soboto je gov. Frank J. Lausche imenoval direktorja žganjske trgovine, ki je v Ohiju državni monopol. Novi direktor, ki nasledi Don A. Fisherju, je odvetnik Robert M. Sohngen iz Hamiltona, katerega je Lausche spoznal pred šestimi leti, ko je bil upravitelj kampanje senatorja Roberta Bulkleya, ki je bil dotično leto poražen od Roberta Tafta iz Cincinnatija.

Sohngen je 58 let star in bo kot direktor žganjskega monopola dobival \$6,500 plače na leto. Studiral je na Cornell univerziteti ter napravil odvetniški izpit leta 1915. Svoj čas je bil v Hamiltonu mestni pravdnik in član šolskega odbora, pozneje pa je bil državni pravni svetovalec za Home Owners Loan Co. Skozi dva termina je bil predsednik demokratskega eksekutivnega odbora v Butler okraju, med prvo svetovno vojno pa je služil v armadi kot stotnik. Sohngen je direktor Second National banke in Ohio Casualty Insurance Co. v Hamiltonu, ter je oženjen.

Kakor se poroča, je Lausche prvič vprašal Sohngena, da sprejme omenjeno pozicijo že pred tremi tedni, da pa jo je takrat odklonil. Sedaj jo je sprejel, ko je governer telefonično apeliral nanj, da sprejme, ker je to njegova "državljanška dolžnost."

Governerjev eksekutivni tajnik imenovan

Preje med tednom je gov. Lausche imenoval svojega eksekutivnega tajnika, katero mesto je dobil 28-letni odvetnik Mell G. Underwood iz New Lexingtona, ki je sin zveznega sodnika Underwooda ter je bil pri zadnjih volitvah demokratski kandidat za kongresnika v 11. ohijškem distriktu. Plača eksekutivnega tajnika znaša \$4,800 na leto.

Te službe ni zamenjati z governerjevimi osebnim tajnikom, katero pozicijo zavzema John E. Lokar, ki je bil eksekutivni tajnik Lauscheta, ko je bil slednji župan Clevelanda.

Vesti z bojišč

Umrli - ranjeni - ujeti

PVT. LEO FRANK
Mrs. Susel, z Holmes Ave., je prejela pismo iz Penna., v katerem se ji sporoča, da sta bila Mr. in Mike Frank, iz Meadowlands, Pa., obveščena od vojne-ga departamenta, da je bil njiju sin Pvt. Leo Frank (Butch), ubit v Franciji dne 17. decembra. V armadi se je nahajal dve leti. Poleg staršev zapušča tri sestre in brata.

Nadaljne mestne novice boste našli na 2. strani današnje izdaje.

MILIJONSKA RUSKA ARMADA DROBI NACIJE NA POLJSKEM; NEMCI NA BEGU IZ BELGIJE

Nemci doživljajo občutne poraze na obeh frontah, kot razvidno iz zadnjih poročil, ki prihajajo iz Pariza in Moskve. V Belgiji se nacistične armade nahajajo pod strahovitim ognjem zavezniške artilerije in zračnega bombardiranja na polnem umiku iz Belgije in bežijo nazaj proti Siegfriedovi liniji, medtem ko je mogočna Rdeča vojska, broječa okrog milijon mož, strla nemško obrambno linijo med Varšavo in Krakovom, prekoračila reko Nido na 37 milj dolgi fronti in stoji samo še 32 milj od Krakova, odkoder se odpirajo vrata v nemško Šlezijo in severno Češkoslovaško.

Včeraj je postalo prvič očitno, da se je nemška ofenziva v Belgiji popolnoma izjalovila in da se Nemci ne nameravajo ustaviti, dokler ne pridejo do svoje obrambne črte na meji Nemčije. Ko so armade gen. Eisenhowerja udarile na Nemce od treh strani, so bili nacisti stisnjeni s svojih vzhodnih pozicij kot "pasta iz tuba," in postalo je jasno, da se ne bodo skušali postaviti v bran okoli mesta St. Vith, kakor se je prej domnevalo.

Stalin naznanil ofenzivo na Poljskem

Maršal Stalin je v soboto v Moskvi formalno naznanil začetek ruske ofenzive na Poljskem, ki je v teku treh dni dosegla fenomenalne uspehe. Prvi dan so Rusi prodrli 25 milj daleč, medtem, ko zadnje vesti iz Moskve pravijo, da se celne čete Rdeče vojske nahajajo samo 64 milj od nemške Šlezije.

Armada prevzela elektrarne; stavkarji se vrnili na delo

Na ukaz predsednika Roosevelta je v soboto armada prevzela vse elektrarne Cleveland Electric Illuminating Co., kjer so v petek brez oblastila od svoje unije odšli na stavko delavci pri premoži in druge delavne moči, in predno je minil dan, je bila produkcija elektrike zopet normalna in obrat v vojnih in drugih tovarnah, ki je bil omejen preko noči vsled bojazni, da bo zmanjkalo električne sile in razsvetljave za domove in druge nujne svrhe na celi črti zopet obnovljen.

V soboto sta Harold Straub, glavni predsednik Utility Workers Organizning komiteja CIO in pa predsednik lokalne unije Leonard Palmer podala izjavo v imenu vsega članstva, da se tak slučaj ne bo nikdar več primeril, temveč da bo unija posledje gledala, da bodo vsi spori, ki bi utegnili nastati, rešeni s posredovanjem civilnih agencij.

Unijski odbor je obljubil zastopnikom armade polno sodelovanje in podporo ter izrazil željo, da se tej izjavi pridruži tudi uprava električne korporacije.

V soboto zjutraj je gov. Lausche v Columbusu naznanil, da je poslal ravnatelju naborne komisije v Washingtonu poziv, da se takoj pokliče v armado vse delavce med 18. in 37. letom, ki so se udeležili "divje stavke."

Berlin je sredi tudi poročal, da so druge sovjetske armade začele z mogočnimi napadi severno in južno od Varšave, kjer bodo Rusi očitno poskusili obkoliti poljsko prestolico in prodreti do ustja reke Visle v Gdansk ter na tak način odre-zati Vzhodno Prusijo.

Amerikanci prodrli 30 milj na Luzonu

Zadnje vesti iz glaynega stanja gen. MacArthurja naznanja-jo, da Amerikanci na Luzonu še vedno prodirajo dalje in da so do sedaj razširili svoje oporišče v Lingavskem zalivu za nadalj-nih 30 milj, tako da sedaj meri 45 milj.

V istem času so ameriške oklopne sile v napredovanju proti jugu, kjer se nahaja Manila, prekoračile reko Agno južno od Bayambanga, 22 milj v notranjosti otoka.

Pošiljatve za Rusijo gredo skozi Dardanele

LONDON, 13. januarja. — Britsko vnanje ministrstvo je včeraj odkrilo, da gredo zavezniške vojne pošiljatve za Rusijo s turškim dovoljenjem skozi Dardanele. Rečeno je, da edini vzrok, da se Dardanele že po-prej ni rabilo za pošiljatve v Rusijo, je bil ta, ker je obstojala nevarnost zračnih napadov.

Kakor se sedaj poroča, se je Dardanele začelo rabiti brez vsakega ugovora od strani Turčije, kakor hitro so zavezniški nevtiralizirali nemške zračne baze v Jonskem morju in na Balkanu.

V smislu dardanelske konfe-rence, ki se je vršila v Švici me-seca julija 1936, ne sme nobe-na bojna ladja skozi Dardane-le v vojnem času, toda glasom nekega poročila iz Washingto-na, isti sporazum avtomatično daje pravico rabiti morsko oži-vo za vse druge ladje, ne glede na vsebino njih tovarov.

Tat v uniformi

V zlatarno George Beattie-ja v Arcade je v soboto prišel mlad možki v vojaški uniformi, ki je rekel, da želi videti nekaj po-ročnih prstanov. Ko se je trgo-vec za trenutek obrnil proč, je mladi možki izginil kot kača in in odnesel osem diamantnih pr-stanov v vrednosti \$3,000.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	\$8.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DONALD BELL:

ROOSEVELT ODGOVARJA CHURCHILLU

Predsednikova poslanica je naslovljena kongresu, toda precej bo ljudi v deželi in tudi izven nje, ki bodo našli v njej odgovor na svoja vprašanja. Med njimi se nahaja najbrže tudi urednik angleškega lista "Economist." Pred par tedni nas je še napadal radi tega, ker so ameriški politiki in pisatelji obsojali Anglijo radi njene politične ne-morale, in nam grozil, da se bo Anglija obrnila proč od nas in se naslonila na Rusijo. Zdaj pa je začel "Economist" sam razlagati ameriškemu ljudstvu, kako je treba ravnati. In jasno je bilo čuti migljaj, da bo Britanija šla svoja pota, tako v političnem kot v vojaškem pogledu.

Ta zadnji napad je še bolj važen kot prvi, ker ga je podpiralo tudi drugo več ali manj inspirirano časopisje, kot Edenova "Yorkshire Post," "londonski Times," in Beaverbrookov "Evening Standard." Vsi dobro informirani opazovalci so takoj spoznali, da je imela visoka roka svoje prste vmes. Ves ta zbor je zahteval pojasnila o naslednjih točkah:

1. Vojaška strategija — Zedinjene države so krive, da ne vodimo strogo evropske vojne, temveč delimo svoje napore na dvoje bojišč.
2. Montgomery naj postane namestnik vrhovnega komandanta.
3. Evropske probleme naj rešita Rusija in Anglija, prva na vzhodu, druga na zahodu. Amerika naj se ne meša.
4. Glede Nemčije, naj bi Anglija spremenila geslo brezpogojne predaje, katero je iznašel Roosevelt, a je koristno le Rusiji in Franciji.
5. Amerika naj ne kritizira angleške politike v Indiji in Palestini.
6. Britanija se mora braniti ameriškega trgovskega imperijalizma — Amerika naj pove, kaj hoče.

Ako oni angleški kritik, ki je iznašel teh 6 točk, čita predsednikovo poslanico, kaj bo našel v njej?

Glede prve točke, vojaške strategije, je predsednik opomnil, da smo se posvetili najprej Evropi, da rešimo Britance in Ruse, a da smo morali misliti tudi na Kino, ki bi se bila sicer mogla sesuti.

V pogledu vrhovne komande v Evropi je predsednik potrdil, da uživa Eisenhower njegovo največje zaupanje. Ono malenkostno spremembo, katero smo videli te dni, je izvedel general Eisenhower sam, brez pritiska, v skladu s potrebami na fronti.

Tretjič, glede ureditve v Evropi, v tem vprašanju ne bosta odločala niti Rusija niti Anglija, temveč Evropa sama. Ameriška politika nevmešavanja ne pomeni, da morata Rusija in Anglija delati kot jima drago, temveč morata biti previdni s svojim pritiskom, tudi ako bi radi tega imelo priti do izgrediv manjšega obsega. Predsednik pravi, da bodo evropski narodi svoje težavne probleme sami razrešili — značilno je, da predsednik ravno na tem mestu preide na vprašanje nesoglasij med zavezniki. Predsednik priznava, da je vsaka politika nemogoča, ako ne stoji za njo sila, da jo podpre. Obenem pa je naglasil, da politika sile ne sme postati odločilni faktor v mednarodnih odnosih. On poúdarja, da se ne bomo obotavljali, poslužiti se svojega vpliva, da zajamčimo izvedbo načel Atlantskega čarterja. Predsednik je tudi poudaril, da imamo dolg napram vladam v izgnanstvu, napram pokretom odpora, vodjem podtalne borbe in velikim zaveznikom. Oni, ki na Angleškem čitajo predsednikov govor, bodo vedeli, da je treba vpoštovati prveke podtalne borbe, a v Rusiji bodo razumeli, da tudi vlade v izgnanstvu nekaj štejejo.

Glede brezpogojne predaje je predsednik dejal, da je brezpogojna predaja sovražnik armad prvi predpogoj, toda vsekakor le prvi korak v povojni svet. Brez-

pogojna predaja je postala torej izključno vojaška zadeva. O bodočnosti Nemčije ni rekel niti besede.

Nobene besede tudi ni o britanskem imperiju. Churchillovo ime ni niti omenjeno — menda prvič v govorih predsednika Roosevelta, odkar se je začela vojna.

Najvažnejši odgovor na bojazen Angležev je dal predsednik v onem delu poslanice, v katerem govori o naših bodočih trgovskih odnosih. "Mi nimamo namena zadušiti svet z ameriškimi blagom." Predsednik pa mnogo govori o potrebi, da povečamo svoj notranji trg.

Ta del predsednikove poslanice bo najbrže tudi našel največ odmeva v mednarodnem svetu, predvsem pa v Angliji.

Pregled trimesečnega dela za pomoč Jugoslaviji

Tajnik vojnega odposlanoznega fonda Amerikancev južnoslovankega poretka, Rev. Strahinja Maletić, podaja o pomožnem delu za Jugoslavijo sledeče trimesečno poročilo:

Predstavniki Ujedinjenega odbora so že v začetku leta 1944 iskali od tozadevnih ameriških oblasti dovoljenja, da se začne v tej deželi organizovana akcija za pomoč izstradanim narodom Jugoslavije. Mnogo se je odlašalo in zapreke so bile od različnih strani, a navsezadnje je koncem meseca avgusta lanskega leta dal President's War Relief Control Board zakonito pravico Ujedinjenemu odboru za zbiranje in odposiljanje pomoči naši stari domovini. Ker so nekatere organizacije ameriških Južnih Slovanov že od prej imele podobno dovoljenje za reliefno delo, je Ujedinjeni odbor kot organizacija, katera združuje vse naše narodnostne skupine, žrtvoval mnogo truda, dobre volje in potrpežljivosti, da se posamezne reliefne skupine našega naroda v Ameriki združijo v skupni centralni odbor, pod katerega vodstvom bi ameriški Južni Slovani delali popolnoma samostojno v svojih skupinah v pogledu reliefa. To prizadevanje na žalost ni uspelo in tako je bilo mesec dni dela popolnoma izgubljeno.

Vojni reliefni fond Amerikancev južnoslovankega poretka se je konstituiral po letnem zborovanju Ujedinjenega odbora v Pittsburghu dne 22. septembra leta 1944 in v vodstvo te organizacije so prišle skoro tiste osebe, kot jih imamo v vodstvu Ujedinjenega odbora. Naš Vojni fond je popolnoma samostalna, nepolitična in izključno humanitarna organizacija. Ona je zrasla in se razvila iz narodnih moči Ujedinjenega odbora, kateri je postal v tej drugi svetovni vojni izrazoviti politični faktor ameriških Južnih Slovanov.

Sledeči so vzroki, ki so vodili Ujedinjeni odbor, da se v tej deželi pod njegovim pokroviteljstvom organizira reliefna akcija za pomoč Jugoslaviji:

1.—Vesti, ki so od časa do časa prihajale iz osvobojenega teritorija Jugoslavije, so nas uverile o strahovitom stradanju naših narodov in o njihovem neverjetnem pomanjkanju elementarnih življenjskih potrebščin in

2.—Prepričanje, da more samo organizacija, katera združuje vse ameriške Južne Slované in sicer: Slovence, Hrvate, Srbe in Makedonce, uspešno in na široki bazi začeti reliefno kampanjo med ameriško publiko, katera z obudovanjem gleda na Južne Slované kot zavezniki naroda, kateri je v borbi proti fašizmu — skupnem u sovražniku Združenih narodov — si pridobil prioriteto za izdatno materialno pomoč.

V teku treh mesecev je naš Vojni fond brez kampanje zbral nad \$290,000 ter ogromno količino materiala v blagu, hrani in

zdravilih. Če se vzame v obzir, da sta se vršili med tem časom dve javni nacionalni kampanji: National War Fund in Sixth War Loan, med katerimi nismo smeli, a iz patriotičnih razlogov tudi nismo hoteli delati konkurence, pravimo lahko z zavestjo, da je naš Vojni fond dosegel z rezultati "svojega" trimesečnega dela tak rekord, da ga ni enakega v naseljenstvu. Radi tega so narodne mase našega izseljenstva, katere so do zdaj gojile svoje zaupanje izključno le Ujedinjenemu odboru, prevzele z enakim navdušenjem to zaupanje v humanitarni akciji našega reliefnega fonda.

Za upravne in tehnične stroške se do konca meseca decembra ni potrošilo niti enega centa. Vsak darovan dolar je šel 100% v korist naroda v Jugoslaviji. Vse dosedanje stroške Vojnega fonda je plačal iz svoje blagajne Ujedinjeni odbor. Medtem je pa prišla od strani War Relief Control Board-a zahteva, da se premeni dosednji način poslovanja in da se delo Vojnega fonda postavi na regularno trgovsko bazo. Radi tega bodo po 1. januarju 1945 vsi stroški Vojnega fonda plačani procentualno iz fonda in darov. Od naše strani smo podvzeli vse potrebno, da bo procent teh stroškov kar najmanjši. Pripomnimo še, da bodo vse denarne pošiljke, ki bodo nosile poštni pečat 31. decembra vključno, porabljene, kakor do zdaj, samo za pomoč našim narodom.

Joyce Baloković

V začetku meseca novembra preteklega leta se je organizoval po iniciativi in marljivem prizadevanju gospe Joyce in gospoda Zlatka Balokovića poseben ameriški odbor za pomoč Jugoslaviji, ki je pod pokroviteljstvom našega Vojnega fonda. Namen tega odbora je, da razvije v ameriški javnosti potom raznih organizacij, unij in korporacij reliefno akcijo za stradanje Južne Slované; s to humanitarno akcijo bi se utemeljilo trajno prijateljstvo med demokratičnimi narodi Amerike in nove Jugoslavije.

Ameriški odbor ima svoj poseben urad na 58 Park Avenue, New York City. Eksekutivni direktor je gospa Joyce Campbell, a njeni najbližji delavci in svetovalci so gg. Allen and Kenin. Publicistični department vodi gospa Blanchart. V njihovem uradu dela 20 strokovnih in teh-

ničnih sil. Chairman ameriškega odbora je gospa Joyce Baloković. Med pokrovitelji ali "sponsors" tega odbora so najuglednejši predstavniki iz ameriškega javnega življenja, kakor Marshal Field, Dorothy Parker, Spyros Skouras in drugi. Imamo upanje, a pri tozadevnih temeljito prepričanje, da bo ta odbor za časa svoje kampanje v mesecu januarju in februarju uspel, da zbere nad milijon dolarjev v denarju in blagu. Znani časnikar in komentator radia, Walter Winchell, je priporočil ameriški javnosti naš Vojni fond potom WJZ (Blue Network) in je prvi prispeval svoj velikodušni dar v znesku \$5,000. Na popularnem programu radia "March of Time" je bilo nedavno apelirano na Američane, da se odzovejo akciji za pomoč Jugoslaviji.

Povsem je umljivo, da se ni moglo začeti organizacije v takem obsegu brez velikih stroškov. Stroški Ameriškega odbora za dva meseca so znašali \$25,000. Vso to vsoto v znesku \$25,000 sta plačala iz svojega lastnega žepa gospa Joyce in gospod Zlatko Baloković. To je do zdaj največji prispevek, kateri je bil dan v Ameriki za indirektno pomoč narodom v Jugoslaviji. Take plemenite žrtve ni zabeleženo v analih našega izseljenškega življenja. Gospa Joyce in gospod Zlatko Baloković v resnici zaslužita, da se ju smatra velikim dobrotnikom narodov v Jugoslaviji. O tem je treba, da izpregovore svojo besedo uvodni članki našega demokratičnega jugoslovankega časopisja. Svoobodno lahko povemo, pri tej priliki, da to ni prvi dar rodbine Baloković. Za narodno stvar so potrošili v teku let naravnost fantastične vsote.

Kakor je poprej povedano, bo v januarju in februarju začel ta Ameriški odbor z javno kampanjo za zbiranje denarnih prispevkov in reliefnega materiala med ameriškimi ljudstvom. Njegov delo se bo v glavnem osredotočilo na sledeča mesta: Los Angeles, San Francisco, San Pedro, Oakland, Portland, Seattle, Chicago, Cleveland, Detroit, St. Louis, Pittsburgh, Milwaukee, New Orleans, Philadelphia, New York in Washington. Dolžnost našega naroda v navedenih mestih je, da v vsakem pogledu pomaga pri akciji Ameriškega odbora.

Ze pri samem začetku organizovanja Vojnega fonda se je poudarjalo prepričanje, da je potrebno dati pomoč našim napadenim narodom v Jugoslaviji v najkrajšem času, to je: predno nastopi kruta zima. Hitra pomoč je dvojna pomoč—to je bila vodilna misel našega dela. Radi tega so bile vse naše sile dosledno usmerjene na delo v dve poglavitni nalogi:

- 1.—Da se na hitro zbere od ameriških južnih Slovanov kar največ reliefnega materiala, in
- 2.—Na prizadevanje, da se pri višjih oblastih doseže korak, da se dobi posebno ladjo, katera bi nabrala material prepeljala pred nastopom zime naravnost v Jugoslavijo.

Prvo postavljeno nalogo, kakor smo rekli, smo začasno rešili, v pogledu ladje same pa smo dobili po vsestranskem prizadevanju šele 21. oktobra 1944 od predsednika jugoslovanke vlade dr. Ivana Subašića potni jugoslovankega poslanstva v Washingtonu uradno in strogo zaupno sporočilo, da pride jugoslovanke ladja v newyorško luko sredi meseca novembra z namenom, da prepelje ves reliefni material iz Zedinjenih držav in Canade v Jugoslavijo. Mi smo tedaj s kratkimi noticami obve-

stili vso tukajšnjo našo javnost. Medtem smo pa nedolgo za tem izvedeli, da niso angleške oblasti izdale za to ladjo nobenega releasea.

Od tedaj pa do danes se predstavniki našega Vojnega fonda neprestano kar najbolj trudijo, prizadevajo in pritiskajo, da se vprašanje prevoza za pomoč v Jugoslaviji povoljno reši. V tem pogledu smo dosegli izredne, jako koristne rezultate, toda o njih, na žalost, ne smemo še pisati v javnosti. Glede ladje same ne sme naš narod izgubiti izpred oči dejstva, da ta Odbor radi vojnih prilik in posebnih odredb ne sme obveščati javnosti, kaj se vse dela v vprašanju reliefa za Jugoslavijo. Vsi tisti, ki delajo z nami in žrtvujejo v denarju in materialu, morajo imeti absolutno zaupanje v ta Odbor.

Delo v našem glavnem skladišču na 161 Perry Street, New York 14, New York, je v oskrbi oseb: Mary Ferkins-Babin in Harry Frankenstein. V skladišču je nad dve sto ton raznega materiala, pri tem pa ni vračunjena za gotovino kupljena roba. Letna najemnina za skladišče znaša \$8,000.

Sele zdaj, po trimesečnem delu za naš Vojni fond, moremo reči, da smo končno zgradili uspešen organizacijski aparat, kateri bo potom svoje uprave na najširši podlagi izvedel akcijo za pomoč stradalnim narodom v Jugoslaviji. Ta aparat je zdaj v zama-hu in se od dne do dne giblje vse hitreje. — War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent, 465 Lexington Avenue, New York 17, New York.

Naši fantje-vojaki

Na dopust je prišel iz Južnega Pacifika, Joe Ivančič, M. M. 3/c, kjer se je nahajal 14 mesecev. Prijatelji ga lahko obiščejo na domu matere, na 854 E. 207 St. Ima še tri brate v armadi, in sicer: Sgt. Frank v Franciji, Eddie, v Mt. Pleasant, Mich., in Rudy v Memphis, Tex.

Lieut. Robert S. Motika je prišel na dopust za 15 dni iz Hondo Navigation sole v Texasu, kjer je dne 6. januarja gra-duiral kot navigator. S svojo ženo, bivšo Edith Prinčič, ki se je z njim nahajala zadnje leto, se nahajata na 483 E. 147 St., kjer ju prijatelji lahko obiščejo. Po dopustu se bosta podala skupno v Texas.

Mestne novice

Bolnišnice imajo 2,000 premalo postelj

Preiskava glede stanja v clevelandskih bolnišnicah je odkrila, da jim manjka 2,000 postelj, in da je položaj v Clevelandu slabši kot v večini drugih mest. Proporcionalno prebivalstvu imajo več postelj St. Louis, Baltimore, New Orleans, Washington, Philadelphia, Pittsburgh in Boston, manj pa jih imata samo Los Angeles in Detroit. V Clevelandu pride samo 5.19 postelj na vsaki tisoč prebivalcev, v St. Louisu, ki se nahaja v najboljšem položaju, pride na tisoč prebivalcev 9.18 postelj.

Vandalizem v šoli

Neznani zlikovci so preteklo soboto ponoči vdrl v poslopje

Clark javne šole na 5412 Cleveland Ave. ter zaneli požar, ki je povzročil \$25,000 škode.

NE BO ROKOBORBE

Rokoborba, ki bi se imela nocoj vršiti v Public auditoriju, vsled slabih prometnih razmer ne bo vršila, ker ima več borcev, ki so bili namenjeni nastop, težkoče na potovanjih drugih mest.

LEPO USPELA PRIREDBA

Včeraj popoldne je Mladinski zbor Slovanov del doma na Waterloo Rd., podal na odru koncert in spevo-igro "Izgubljeni raj." Ves program je izborno podan, in videti je bilo, da je občinstvo, ugajalo.

Udeležba tako pri popoldanskem programu, kot pri plesu, ki je zvečer sledil, je bila velika. Petje se je vršilo pod vodstvom ge. Alice Artel-Čeh in ge. A. Vadel, igro pa je režiral J. M. Steblaj.

NE BO SEJE NOČOJ

Opozarja se starše članov Mlad. pev. zbora SDD na Waterloo Rd., da se nocoj ne vršila seja odbora, kot je bilo poročano, pač pa je bila preložena na prihodnji ponedeljek.

ZADUSNICA

V torek, 16. januarja bo umrlo osem let odkar je preminel Victor Opaskar. V ta namem se bo brala zadusnica v cerkvi sv. Vida jutri ob 6:30 uri. Sorodniki in prijatelji vabljeni, da se udeležijo.

V ZADNJO ČAST

Članice društva "Nepremakljive Slovenke" št. 137 SNP se bodo zbirale na 8. uri v Zeleni ulici, da se udeležijo pogrebnemu vozu, da izkažejo zadnjo čast umrli članici Amaliji Golob.

VAŽNA SEJA

Jutri, ob 8. uri zvečer se bo vršila važna seja podr. št. 106 S. R. v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Prosi se vse članice in društvene zastopnike, da se udeležijo, ker se mora ukrepati vse potrebno glede shoda, ki bo vršil dne 4. februarja.

DODATNO POROČILO

Pokojni Frank Gabrenja, terega pogreb se bo jutri vršil, je bil član društva Janeza Kriznika št. 37 ABZ in podr. SMZ.

Reklama v Indokini
Tudi v Indokini imajo naše pojme zelo nenavadne deloma poetične načine za reševanje reklamo. Izložbeni neke velike trgovine na pravi:

"Vstopite — naši nameštaji so ljubezni kakor oče, ki vas spravijo svojo hčer do moža."
Neki zobozdravnik se pri svojem klientom: "Kaj vam mi izoliramo zob, običajno isto ugodnost, kakor če jeste nilijev sladoled..."

Lastnik neke cvetličarne, ki v svojem oglasu: "Moje cvetlice so tako sveže, kakor je mladega dekleta..."

Neki izdelovalec papirja svoj proizvod, da je tako lep, kakor slonja koža, a neki slovar zagotavlja: "Naše dostavljamo naročnikom z granatami!"

WHERE THE FUEL GOES

A MODERN DESTROYER more than 3,000 gallons of fuel an hour at top speed.

Slovenski ameriški narodni svet

3935 W. 26th Street, Chicago 23, Ill.

Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sledeči uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

CASTNI CLANI:

Castni predsednik: LOUIS ADAMIC, Milford, N. J.
Castna podpredsednica: MARIE PRISLAND, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.
Castni član: DR. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

CLANI EKSEKUTIVE:

Predsednik: EUBIN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.
1. podpredsednik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.
2. podpredsednik: FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.
Tajnik: MIRKO G. KUHEL, 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
Blagajnik: VINCENT CAINKAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
Zapisnikar: JACOB ZUPAN, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

LEO JURJOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
ANTON KRAFENC, 1636 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.
LEOPOLD KUSHLAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
ALBINA NOVAK, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
FRANK ZAITZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS ZELEDNIKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
JOSIE ZAKRAJEK, 7603 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.
JOSEPH ZAVERTNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

SIRSI ODBOR:

ANTON DEBEVC, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.
JOSEPH F. DURN, 15605 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.
JOSEPHINE ERJAVEC, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.
THERESA GERZEL, 334 Erie Ave., W. Alquippa, Pa.
ANTHONY HORZEN, Route No. 4, Princeton, Ill.
ANTHONY JERSEN, 4676 Washington St., Denver, Colo.
REV. MATH KEBE, 223-57th St., Pittsburgh 1, Pa.
FRANK KLUNE, 604-3rd St., N. W., Chisholm, Minn.
HELENA KUSAR, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.
KATHERINE KRAINZ, 17333 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.
JOHN KVARTICH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.
JOHN POLLOCK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.
LUDVIG MUTZ, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.
ANTOINETTE SIMICICH, 1091 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio.
THERESA SPECK, 4658 Rosa Ave., St. Louis 16, Mo.
VALENTINE STROJ, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
JOHN M. STONICH, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.
ANTON VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
ANTON ZBASNIK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.
JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

LEPI STRIČEK

BEL-AMI

Francoski spisal — GUY DE MAUPASSANT

Prevel — OTON ŽUPANČIČ

(Nadaljevanje)

In velika trojambornica je djala mimo njih na odprto orje; vsa jadra, bela in vese- so ji bila razpeta. Gibka je la in lepota jo je bilo pogleda- poleg bojnih nestvorov, že- znih, grdih nestvorov, ki so peli na vodi.

Forestier jih je skušal spo- tati. Naštevati jih je: "Col- bert," "Suffren," "Admiral- uperre," "Redoutable," "De- vastation," potem se je popra- šal: "Ne zmotil sem se, tista-le je "Devastation."

Dospeli so pred nekaj velik viljon, kjer je stalo napis- a: "Umetne fajanse Juanske- zaliva," kočijaž je zapeljal oli tratinje in je ustavil pred ati.

Forestier bi bil rad kupil dve zi, da bi si jih postavil na arao za knjige. Ker pa ni mo- z voza, so mu prinašali vzo- z vzorcem na ogled. Dolgo izbiral, posvetujoč se z ženo Duroyem: "Veš, to bo za na- rova v mojem kabinetu. Z na- njajča bom imel to vedno ed očmi. Rad bi imel staro- vno, grško obliko." — Ogledo- jih je, si dal prinesiti dru- to in pošljite po duhovnika. Jaz sem pri njem že opravil. Sicer sem vam pa popolnoma na raz- polago."

Duroy je dal poklicati gospo Forestier: "Umrli bo. Zdravnik je svetoval, naj pošljemo po duhovnika. Kako mislite?"

Dolgo je omahovala, potem pa, ko je bila vse prevdarila, z zateglim glasom: "Da, tako bo bolje ... iz raznih ozirov ... Pripravim ga, povem mu, da želi župnik z njim govoriti ... sama ne vem, kaj. In vi boste tako prijazni, kajne, in poj- dete po duhovnika, in izberite

primerne. Vzemite takega, ki nam ne bo delal preveč nepri- lik. Pregovorite ga, naj se za- dovolji z izpovedjo, vse drugo pa naj nam spregleda."

Mladi mož je pripeljal stare- ga, uslužnega gospoda, ki je upošteval pričujoči položaj. Toliko da je stopil k bolniku, je gospa Forestier odšla in je sedla z Duroyem v sosednjo so- bo.

"To ga je močno prevzelo," je dejala. "Ko sem mu govorila o duhovniku, je dobilo njegovo lice grozen izraz, kakor ... kakor da je začutil ... začutil dihi ... vesti ... Bilo mu je jasno, da je po njem, in da so mu ure štete ..."

Zelo blede je bila. Povzela je: "Nikoli ne pozabim izraza na njegovem licu. Gotovo je videl smrt v tistem trenutku. Videl jo je ..."

Slušala sta duhovnika, ki je govoril precej naglas, ker je bil nagluh: "Kaj še, kaj še, saj ni tako hudo z vami. Bolni ste, nevar- nosti pa ni. Najboljši dokaz vam je to, da sem prišel prija- teljsko k vam, sosed k sosedu."

Kaj je odgovoril Forestier, nista razločila. Starček je nada- ljeval: "Ne, obhajati se vam ni treba. O tem se pogovoriva, ka- dar okrevate. Če hočete porabiti moj obisk, da bi se, recimo, iz- povedali, mi je čisto prav. Jaz sem pastir, o vsaki priliki sku- šam vračati svoje ovčice na pra- vo pot."

bi, ga je prijel kašelj, ki je iz- hajal globoko iz prs. Nič ga ni moglo olajšati, nič potolažiti. Morali so ga prenesti iz voza v sobo, in Duroy, ki ga je držal za noge, je čutil, kako so mu vztrepetavale ob vsakem krču, ki mu je stresel pljuča.

Gorkota v postelji mu ni po- magala, napad je trajal do pol- noči; šele uspalna sredstva so naposled pomirila krče mo- rečega kašlja. Bolnik je sedel do jutra z odprtimi očmi na po- stelji.

S prvimi besedami, ki jih je spregovoril, je zahteval brivca, zakaj vsako jutro se je dal bri- ti. Za to opravilo je vstal; a ta- koj so ga morali zopet spraviti v posteljo, a sedaj je dobil tako kratko, težavno in mučno sapo, da se je gospa Forestier ustra- šila in je dala zbuditi Duroya, ki je bil pravkar legel, in ga prosila, naj gre po zdravnika.

Nemudoma je pripeljal dok- torja Gavauta, ki je zapisal ne- kipočajo in je dal nekaj navo- dil; ko pa ga je žurnalst pos- spremil, da bi ga prašal, kaj meni, je dejal: "V zadnjih vzdi- hih je. Jutri zjutraj bo mrtev. Pripravite ubogo mlado ženo na to in pošljite po duhovnika. Jaz sem pri njem že opravil. Sicer sem vam pa popolnoma na raz- polago."

Duroy je dal poklicati gospo Forestier: "Umrli bo. Zdravnik je svetoval, naj pošljemo po duhovnika. Kako mislite?"

Dolgo je omahovala, potem pa, ko je bila vse prevdarila, z zateglim glasom: "Da, tako bo bolje ... iz raznih ozirov ... Pripravim ga, povem mu, da želi župnik z njim govoriti ... sama ne vem, kaj. In vi boste tako prijazni, kajne, in poj- dete po duhovnika, in izberite

primerne. Vzemite takega, ki nam ne bo delal preveč nepri- lik. Pregovorite ga, naj se za- dovolji z izpovedjo, vse drugo pa naj nam spregleda."

Mladi mož je pripeljal stare- ga, uslužnega gospoda, ki je upošteval pričujoči položaj. Toliko da je stopil k bolniku, je gospa Forestier odšla in je sedla z Duroyem v sosednjo so- bo.

"To ga je močno prevzelo," je dejala. "Ko sem mu govorila o duhovniku, je dobilo njegovo lice grozen izraz, kakor ... kakor da je začutil ... začutil dihi ... vesti ... Bilo mu je jasno, da je po njem, in da so mu ure štete ..."

Zelo blede je bila. Povzela je: "Nikoli ne pozabim izraza na njegovem licu. Gotovo je videl smrt v tistem trenutku. Videl jo je ..."

Slušala sta duhovnika, ki je govoril precej naglas, ker je bil nagluh: "Kaj še, kaj še, saj ni tako hudo z vami. Bolni ste, nevar- nosti pa ni. Najboljši dokaz vam je to, da sem prišel prija- teljsko k vam, sosed k sosedu."

Kaj je odgovoril Forestier, nista razločila. Starček je nada- ljeval: "Ne, obhajati se vam ni treba. O tem se pogovoriva, ka- dar okrevate. Če hočete porabiti moj obisk, da bi se, recimo, iz- povedali, mi je čisto prav. Jaz sem pastir, o vsaki priliki sku- šam vračati svoje ovčice na pra- vo pot."

Dolga tišina je sledila. Po vsej priliki je govoril Forestier s svojim nadasušljivim, brezvoč- nim glasom. Potem, hipoma, je spregovo- ril duhovnik v drugačnem tonu, v tonu mašnika pred oltarjem. "Neskončno je usmiljenje božje, molite počitno izpoved, sin moj. — Morda ste jo pozabili, pomagal vam bom. — Ponovite za mano: Confiteor Deo omni- potenti ... Beatae Mariae sem- per virginis ..."

Sedaj pa sedaj se je ustavil, da ga je umirajoči dohajal. Po- tem je rekel: "In sedaj se izpovedjte ..."

Mlada žena in Duroy se nista več ganila, čuden nepokoj ju je obšel, plašno pričakovanje ju je navdalo.

Bolnik je bil nekaj zamrmral. Duhovnik je ponovil:

"Pregrešna nagnenja ste tr- peli? Kakšna, sin moj?"

Mlada žena je vstala in je rekla preprosto: "Pojdiva ma- lo na vrt. Ne smeja poslušati njegovih skrivnosti."

Šla sta in sedla pred vrati na klop pod cvetočim rožnim gr- mom, poleg gredice nageljnov, ki je širila po zraku svoj čvrsti in sladki vonj.

Nekaj minut sta molčala, po- tem je Duroy prašal:

"Ali se dalj časa ne vrnete v Pariz?"

Odgovorila je: "O, ne, takoj se vrnem, samo da bo vse kon- čano."

"V desetih dneh ali kaj?"

"Da, kvečjemu."

Zopet je prašal:

"Torej sorodnikov nima nič?"

"Nič, samo nekaj bratrancev. Oče in mati sta mu umrli, ko je bil še čisto mlad."

Oba sta gledala metulja, ki je bral med z nageljnov; naglo je frfotal s krili, kadar je letel z enega na drugega, polagoma je utripal z njimi, kadar je bil se- del na cvet. In dolgo sta bila tiho.

Sluga jima je prišel javit, da je "gospod župnik opravil." In skupaj sta šla nazaj.

Forestier je bil videti od vče- rajšnjega dneva še bolj upadel. Duhovnik ga je držal za roko.

— "Na svidenje, sin moj, ju- tri zjutraj pridem zopet."

In odšel je.

Komaj je zaprl vrata za se- boj, je bolnik skušal dvigniti roke proti svoji ženi in je s hro- pečim glasom ječal: "Reši me ... reši me ... draga moja ... ne maram umreti ... ne ma- ram umreti ... O, rešite me ... Povejte, kaj naj storim, pojdite po zdravnika ... kar

hoče, bom jemal ... Ne ma- ram ... ne maram ..."

Jokal je. Debele solze so mu tekale iz oči po splahnelih licih; in vele ustnice so se mu skrivi- le kakor žalostnemu detetu.

Potem so mu padle roke na posteljo in so začele polagoma in enakomerno grebsti in greb- sti, kakor da hoče z odeje nekaj pobrati.

Njegova žena je tudi zajoka- la in je ječljala: "Ne, ne, saj ni nič. Samo popadlo te je, jutri ti odleže, včeraj na izprehodu si se utrudil."

On pa je neprestano ponav- ljal: "Ne maram umreti! ... O, moj bog ... moj bog ... kaj bo z menoj? ... Ničesar več ne bom videl ... ničesar več ... Nikdar ... O, moj bog!"

Videl je pred seboj nekaj strašnega, drugim nevidnega, in iz njegovih srepo strmečih oči je odsevala grozota tiste pri- kazni. In obe roki sta se mu še vedno brez presledka gibali s tisto strašno, mučno kretjno.

Kar se nenadoma zdrne, vse telo se mu je krčevito stresalo, in zajecjal je: "Pokopališče ... jaz ... moj bog! ..."

Ni več ni govoril. Ostal je nepremičen, prepaden, in hro- pel je.

Čas je hitel: z zvonika bliž- njega samostana je zazvonilo poldne. Duroy je odšel iz sobe, da bi malo jedel. Uro pozneje je prišel nazaj. Gospa Forestier ni hotela ničesar založiti. Bol- nik se ni ves čas premaknil. Ve- nomer je grabil s svojimi ko- ščenimi prsti po odeji, kakor da si jo hoče potegniti proti glavi.

Barber Business Boycotted

These men of the army, navy and submarine patrol, are more concerned with winning the war than visiting the barber. Upper left, Pfc. Thomas Gilgore, near Hagen, Germany. Upper right, Pvt. James L. Poust. Lower left, T/Mc G. H. Boss of underground water patrol, and Coastguardsman Jack P. Smith, lower right, on alert lookout.

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slo- vencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

1882

1944

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potria od prevelike žalosti nazna- njam vsem sorodnikom, prijateljem in znanem prežalostno vest, da je Bog poklical k sebi in iz- gubila sem iskreno ljubljenega in nikdar pozab- ljeneega soproga

Louis Rigler-ja

ki je po kratki bolezni sprejden s svetimi zakra- menti za umirajoče izdihnil svojo blago dušo in v Bogu za vedno zaspal dne 10. decembra 1944 v starosti 62 let. Doma je bil iz vasi Nereda, fara Rob pri Velikih Laščah. Po opravljeni slovesni po- grebni sveti maši v cerkvi sv. Vida je bil položen v večnemu počitku dne 14. decembra 1944 na Calvary pokopališče.

Globoko hvaležna se želim tem polom pri- srčno zahvaliti Rev. Francis Baragi za molitve ob krsti, za spremstvo iz Jos. Zele in Sinovi pogrebne kapele v cerkev in na pokopališče, za opravljeno sveto mašo in ganljive cerkvene pogrebne obrede. Enako tudi prisrčna zahvala Rev. Andrew Andreyu in Rev. Francis Gabrovšku za navzočnost in asistenco pri sveti maši, ler Rev. Rudolph Prazni- ku, ki so prišli pokojnega pokropiti. Ravno tako tudi prisrčna hvala Rev. Victor Cimpermanu in Rev. Rudolph Prazniku, ki bosta darovala svete maše za mirni pokoj blage duše.

Prav prisrčno zahvalo želim izreči Mrs. Jo- hanni Hlad in družini, Mrs. Mary Dolenc, E. 66 St. in družini Miklavčič, E. 64 St., ki ste mi bili v pomoč in tolažbo ter mi na en način ali drugi kaj dobrega storili v teh najbolj žalostnih in težkih dnevih.

Obenem tudi prisrčna hvala vsem, ki so ga prišli pokropiti, vsem, ki so čuli z nami in molili ob krsti ter se udeležili svete maše in pogreba. Po- sebna iskrena zahvala pa Sgt. Josephine Hlad, ki je prišla iz Camp Breckenridge, Ky., in Corp. Al Paik, ki je prišel iz Mojave, Calif., da sta se ude- ležila pogreba. Enako tudi Mr. in Mrs. John Cerney, ki sta prišla iz Lorain, Ohio, pokojnega pokropiti ter se poslovila od njega ob krsti. Ravno tako tudi prisrčna zahvala Mrs. Mary Otoničar iz E. 66 St., ki je vsak večer vodila molitev ob krsti blago pokojnega.

V globoki hvaležnosti želim izreči mojo pri- srčno zahvalo vsem, ki so v blag spomin pokoj- nemu okrasili krsto s številnimi krasnimi venci cvetja.

Mojo prisrčno zahvalo naj sprejmejo tudi vsi, ki so v tako obilnem številu darovali za svete maše, ki se bodo brale za mirni pokoj blage duše.

Mojo iskreno zahvalo izrekam tudi vsem, ki so dali svoje automobile brezplačno na razpolago pri pogrebu.

Iskrena zahvala naj velja tudi vsem, ki so izrazili sožalje osebno ali s sožalnimi kartami ali pa pismi.

Nazadnje naj sprejmejo našo prisrčno zahvalo člani društva Presv. Srca Jezusovega in društva Glas Clevelandskih Delavcev št. 9 SDZ, ki so se udeležili svete maše in pogreba. Posebna prisrčna zahvala pa članom, ki so nosili krsto ter ga spre- mili do groba in ga položili v večnemu počitku.

Mojo prisrčno zahvalo naj sprejme pogrebni zavod Joseph Zele in Sinovi za krasen dar in za rso prijazno naklonjenost ter za lepo urejeno in izvrstno vodstvo pogreba.

Slučajno, če sem pomotoma kakšno ime izpu- stila, prosim, da mi oprostite, ker moj namen je izreči vsem najtoplejšo prisrčno zahvalo.

Preljubljeni in nikdar pozabljeni soproga, ka- ko težko mi je pri srcu, ker se je že končala na- fina pot žitljenja skupaj in ostali so mi samo Tvoji dragi spomini. Božja volja je bila, da Te je že Bog poklical k sebi in bridka žalost se mi je naselila v srce, ker Tebe ni več med nami. V sol- zah zatopljen nad Tvojo bridko izgubo Ti želim, da počivaš v miru in zaslužnem večnem počitku in uživaš večno veselje v večnosti. — Žalujoča ostala

MARY RIGLER, soproga

Zapušča tukaj tudi žalujočega bratrance Frank Cimpermana iz Carl Ave. V stari domovini pa žalujočega brata Johna Rigler in žalujočo sestro Francisko Gradiser in številno sorodnikov.

Cleveland Ohio, 15. januarja 1945.

Službo oskrbnika

razpisuje Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. stalna služba, prosto stanovanje s kurjavo in raz- svetlavo, in s primerno dobro plačo. Kdor bi rad to službo, naj se pismeno priglasil in navede svoje sposobnosti pri tajniku Doma na 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

PET LET POZNEJE

LOJZE JERANČIČ

(Iz dnevnika odpuščene kaznjence)

(Nadaljevanje)

Predsednikove besede so bile izgovorjene po nekakem ceremonijelu, po katerem se ravna ljudje, ki so v službi zakonov. Čutil sem, kako gre vse po določenih pravilih, ki jih imajo zapisana bog ve kje in, ki jih je zapisal bog zna kdo. Docela v redu in po predpisih se mi je zdelo, da so se sodniki udobno naslonili nazaj, dvignili glave in uprli oči vame. Enako so storili porotniki, samo da se je malokateremu posrečilo, nadej izraz tiste nepopisne neizprososti, ki je počivala na obrazih sodnikov in ob kateri bi človek najraje obupal.

Po dvorani je nalahko završalo. Ko je nastala tišina, sem povzel besedo in jel slikati mlado razmerje med Petkovskovo in seboj od prvega dne, ko sem ji pogledal pri blagajni v "Matičici" globlje v oči, pa do trenutka, ko sva se pri "Transformatorju" poslovila — za vedno. Navzoči so z napeto pozornostjo sledili približno poldrugo uro trajajočemu pripovedovanju.

Državni pravdnik, visok močan mož z zlatim nanosnikom, oblečen v rdeče obrobjen talar in z rdečo rožo v gumbnici, me je parkrat prekinil, želeč natančnejšega pojasnila o tem in onem. Zlasti pozoren je postal, ko sem povedal, kje sem čul strel.

Ko sem bil s povestjo pri kraju, me je predsednik nenadoma vprašal:

"Ali ste imeli zelo radi Petkovskovo?"

Vprašanje je prišlo tako nepričakovano, da me je spravilo v zadrego, kakor, če bi me bil kdo zalotil takrat, ko sta se njene in moje ustnice strnile v prvi poljub. Skrivala sva pred svetom svojo ljubezen, da nama ne bi zli jeziki kalili čiste sreče. Niti lastnemu bratu nisem zaupal podrobnosti z najinih sestankov. Podobno, upam, je ravnala tudi ona. A če je komu zaupala, je bila to njena iskrena prijateljica, o kateri je bila prepričana, da ne bo trosila zaupanih ji srčnih zadev o kolikoli. Naposled: povedati dragi deklici med štirimi očmi, da jo človek ljubi, ni težavno. A izpovedati javno, pred množico ljudi di svoje ljubavne razmerje, se mi je zdelo neznansko nerodno. Končno je bilo treba odgovoriti na stavljen vprašanje, sicer bi si porotniki in cenjena javnost moj molk nemara napačno tolmačili. "Sram ga je, zatajil jo je!" bi domnevali. Zato sem se odločil in priznal:

"Da, idealno sem jo ljubil!"

Par ljudi v dvorani se je — sirovo zakrohotalo.

Sledilo je čitanje njenih in mojih pisem. Omenil sem že, s kakšnimi občutki sem spremljal ta način "pojasnjevanja" Fanikine smrti.

Nato je prešel predsednik k zasliševanju prič. Osupnilo me je nekoliko, ko je velel, naj vstopi moj — papa. Čudno se mi je zdelo, da ga ni bilo prej med ostalimi pričami. Bil je zaprisežen, nakar je moral povedati, če ni morda napravilo nanj zadnji dan pred umorom in 1. aprila moje vedenje kakega posebnega vtisa. Rekel je, da ni opazil ničesar sumljivega.

Za papanom je prišla na vrsto — mama. Objokanih oči je stopila naprej, dvignila desno roko in prisegla, da bo odgovarjala na vprašanja, ki se tičejo njenega sina, po pravici, kakor ji Bog pomaga. Takrat se mi je zazdela prisega nekaj takega, kar je celo nad človeku najsvetejšo posvetnostjo — na d

ljubeznijo materino. Pripovedovala je sodnikom in porotnikom in vsem, ki so jo poslušali, o mojih navadah ter malenkostnih posebnostih značaja, ki jih je moglo odkriti samo ljubeče materino oko. Omenila je celo, da imam prirojen strah pred mrličmi in da me navdajajo z vidno grozo predmeti, ki so z mrtveci v zvezi.

Nato je bil zaslišan še Stanko. Pri njem so poizvedovali, če je morda kedaj videl pri meni samokres. Brat je vprašanje zanikal, nakar je bilo z domačini opravljeno.

Preden je utegnil predsednik odrediti, naj vstopi naslednja priča, se je dvignil zagovornik in dejal:

"Ker se bo vršil nadaljni potek obravnave s pojasnjevanjem dogodka samega in natančnim ugotavljanjem mesta, kje je stal obdolženec usodnega večera s Petkovskovo, nam ne bo zadostoval zgolj načrt Vodovodne ceste. Predlagam, da si ogledajo porotniki položaj na licu mesta!"

Državni pravdnik se je sicer protivil, češ, da bi bila pot na Vodovodno cesto le potrata dragocenega časa, da je pripravljeno načrt natančen in da bo porotnikom lahko predložil vsa sporna mesta, a obveljal je zagovornikov predlog.

Nadaljevanje obravnave je bilo določeno na četrto uro popoldne. Dvorana se je jela prazniti, a mene so odvedli nazaj v jetnišnico ter me zaprli v neko celico v pritličju. Paznik je odšel iskat voz. Po hiši je vladal mir, ker je bil baš opoldanski odmor.

Po daljšem čakanju je prišel pome in me vodil v sprejemno pisarno. Tu sta me čakala dva policijska stražnika s pendreki. Tega "orožja" ljubljanska policija ni imela, ko sem bil še svoboden. S policistoma je bil neki nadstražnik, ki je s posebnim vnemo skrbel za red že za prvega ogleda na licu mesta. Na bližnji mizici je bila pripravljena svetla verižica in uganil sem, čemu. Odločno sem se protivil, da bi me vklečili. Slednjič smo se pogodili tako, da mi bodo natakili verižico na levo roko in me bo eden od stražnikov za njo držal. Pred vrati je čakala kočija. V spremstvu treh stražnikov in jetniškega paznika sem se po petih mesecih in pol zopet odpeljal pa že opisani poti na Vodovodno cesto. Zraven kočije je sledil na kolesu — Stanko.

Prispevi do gramozne jame, je voznik zavrl in šlo je polagoma navzdol po cesti, koder so svojčas odvažali gramoz. Voz je obstal precej daleč od mesta umora. Skozi odprto okno kočije sem videl polno ljudi, ki so jih privabili nenavadni ogledniki. Porotniki in sodni dvor so bili že na mestu, takisto najpomembnejše priče. Paznik in dva stražnika sta izstopila. V kočiji sem ostal sam s spremljevalcem, ki me je držal na verižici. Paznik, ki mu je bilo poverjeno ta dan varstvo nad menoj, se je potikal okoli voza in odganjal radovedneže, ki so se bili preveč približali. To pot je bilo razpoloženje množice popolnoma drugačno, kakor prvič. Namesto grozečih pesti in psov, sem čul pomilujoče besede okoli stoječih. Nisem si mogel kaj, da se ne bi domislil na "doslednost" javnega mnenja. Kaj je dalo povod temu ljudstvu, da je izpremenilo svoje stališče do mene? Morda dejstvo, da morejo ljudje pozabiti v šestih mesecih tako grozovito

dejanje, kakor je bil umor lepe, mlade blagajničarke? O, to javno mnenje! Gorje mu, kdor se izneveri svoji vesti in računa z njim! Ni me bilo strah pred grožnjami; enako hladnokrvno sem sprejemal pomilovanja, zakaj srca, ki rodijo danes neutemeljeno sovraštvo, a jutri najljubeznivejše sočutje, niso iskrena.

Mimo je prišla Fanika II. in najini pogledi so se srečali. Molče sem jo pozdravil, a ona je prijazno odzdravila. Tisti hip me je obšlo, kakor obžalovanje, da sem med preiskavo odklonil soočenje z njo, dasi je sodnik predlagal, da bi jo pozvali. Mnogo ženskega sveta si je prizadevalo, da bi videlo "znamenitega" Jerančiča. Nedaleč od voza sem uzel obraz, ki bi me bil skoro spravil iz ravnotežja. Zastrl sem v nežno bitje, ki je bilo prava podoba rajne "Fanike". Če bi se ji ne poznalo, da je znatno mlajša, bi verjel, da ni nobena druga. Male drobne ustnice so se ji krivile v bolesten izraz, oči so razodevale, da je jokala. Začuden, nekam plašno je uprla pogled vame, ki sem slonel ob oknu, in šla počasi dalje. Bila je mlajša sestra pokojne Fanike.

Voznik je dobil povelje, naj pože. Zraven mesta, kjer so našli truplo, sem moral izstopiti. S stražnikom sva se pridružila sodnikom in porotnikom, ki so stali tam. Nato je nekdo pozval ženo, ki je dne 1. aprila zjutraj prva opazila truplo, naj pove, kako je bilo.

"V onile kolibi stanujeva z možem," je jela praviti. "Ko sem prišla zjutraj ob pol šestih ven, se mi je zdelo, da nekdo leži blizu ceste in sem šla pogledat. Kdo opiše moje začudenje in grozo, ko sem spoznala, da je mrtva ženska. Poklicala sem moža, ki je pritekel za mano in pogledal mrtveca natančneje. — Sv. Trojica, saj to je Petkovskova Francka! Je vzkliknil prestrašen. Ležala je z obrazom obrnjenim proti zemlji, pod glavo je imela skrženo desno roko, tako, da se je s čelom naslanjala na lakot. Po roki in obrazu je imela polno strnjene krvi."

Za ženo je pripovedoval njen mož.

"Ponoči me je zbudilo neprestano lajanje priklenjenega psa. Vstal sem in se odpravil pogledat, kaj je. Mislim sem, da mi hoče kak nepridiprav odpeljati ročni voziček, ki je stal za kolibo. Pa ni bilo nikogar; le tam ob cesti je ležalo nekaj temnega. — Si ga je pa zopet nekdo preveč privoščil, da je omagal — sem si mislil in se obrnil nazaj v kolibo. S pijanci je velik križ. Nekaterim sem bil šel pomagat na noge in jih spravljati na cesto, a to je zelo nevhvale

Radio's New Chief

Paul Porter, above, publicity chairman for the Democratic national committee during the recent campaign, has been given an interim appointment by President Roosevelt, as chairman of the Federal Communications commission.

žen posel. Kmalu bi mi bila v zahvalo trda predla. In odločil sem se, da jih poslej pustim v miru. Zjutraj pa mi je bilo vendarle žal, da nisem šel pogledat. Morda bi bil revici še lahko kak pomagal!" je končal sočutno.

Nato je "mali svedok" razložil navzočim, kje me je videl. Odločno je vztrajal pri isti trditvi. Nato smo se napotili peš do mesta, kjer sva s Petkovskovo zadnji večer stala in se poslovila.

S tem je bil drugi ogled na licu mesta končan. Sedel sem v kočijo in odpeljali smo se nazaj v mesto. Zvesti bratec je kolezaril vedno v bližini voza. Pred jetnišnico se je nabralo znatno število radovednežev. Bog ve, ali je res tako velik užitek, pasti oči nad človekom, ki so mu vzeli še tisto, kar ima največji siromak: zlato prostost?

Nadaljevanje obravnave se je pričelo s čitanjem zapisnika o raztelesenju Fanikinega trupla, ki sta ga predložila sodišču zdravnik - izvedenec. Globoko me je pretreslo strokovnjaško opisovanje, kako debelo je imele lobanjo in posamezne kosti, dalje, kako ji je krogla prodrla mišičevje leve roke, šla potem tik pod pazduho, zdrobila rebro, nato spremenila smer, prestrelila glavne žile in pljuča ter prišla ven za spoznanje pod desno prsno bradavico. V prsnem košu je bilo vse polno strjene krvi. Poč, ki si jo je napravila krogla, je bila mestoma za dva prsta široka. Tudi takojšnja zdravniška pomoč bi bila brezuspešna, ker je radi izredno nagle notranje izkrvavitve nastopila smrt že v štirih minutah. Zdravnika navajata, da se je Petkovskova morala onesvestiti takoj, čim je bila zadeta. Rana na levi roki, kjer je prodrla krogla v telo, je imela velikost leče. Znatno večja pa je bila tam, kjer je krogla prišla zopet na dan.

Na predsednikovo vprašanje, iz kakšne daljave je bila ustreljena, sta zdravnik odgovorila, da je znašala razdalja med koncem samokresove cevi in levo roko umorjene, najmanj 25 cm. Večjo bližino sta izključevala, češ, da bi bila sicer luknja v obleki osmojena.

(Dalje prihodnjič)

Congressmen Aboard Carrier

From the deck of a carrier, members of congress visiting the Pacific area observe the accuracy of navy gunners. In the center of the front row, peering through binoculars, is Adm. C. W. Nimitz. At his right is Congressman J. J. Hefferman of New York, and at his left is Congresswoman Margaret C. Smith of Maine.

Jap Balloon Lands in Montana

Army officers and an agent of the FBI are shown here with parts of the Japanese balloon found recently in Montana. They are holding parts of the base of the balloon. Its explosives failed to go off. Another mysterious balloon was reported drifting inland from the ocean over Santa Monica, Calif.

Mali oglasi

J. G. Electric Repair

HE. 7000
Točna postrežba — delo jamčeno
Brezplačno pridemo iskati in popravimo nazaj. Popravimo in prenovimo velike in majhne električne motorje. Izvršujemo tudi popravila na električnih čistilnih preprogah.
Vprašajte za JOE GORJANC

DELA VSLED OGNJA

Mi imamo popolno opremo za prenositi ali zgraditi kakršnokoli hišo ali poslopje. Računalje nudimo proračun. — Smo. Slovenci.
MAVEC & CO.
GRADBENIKI
17110 Lake Shore Blvd., IV. 4900

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St.
Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni. Odprto ob nedeljah.

NOVA IZDAJA

Angleško-slovenski

besednjak

(English-Slovene Dictionary)

Sestavil Dr. F. J. Kern

Cena \$5.00

Dobi se v uradu

ENAKOPRAVNOSTI

6231 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Za delavce

Za delavce

STALNO DELO ZA STANOVITNE MOSKE

ARC WELDERS

TEŽAKI

STROJNI POMOČNIKI

The Euclid Road Machinery Co.

1361 N. Chardon Rd.

DOVOLJENO NAM JE NAJETI DELAVCE PRI VHODU

Potrebujemo moške za

PARTS STOCK

SHIPPING-

RECEIVING

in

PREKLADANJE

MATERIJALA

Dnevni ali nočni šift

PLAČA OD URE

Tedenska plača